

A Pécsi Ítéltábla a Fóris, Schneider, Szép, Zaccomer Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: dr. Fóris Kálmán ügyvéd) által képviselt **I.rendű felperes neve** (I. rendű felperes címe) I. rendű, **II.rendű felperes neve** (II. rendű felperes címe) II.rendű, **III.rendű felperes neve** (III. rendű felperes címe) III. rendű és **IV.rendű felperes neve** (IV. rendű felperes címe) IV. rendű felpereseknek - a dr. Herczeg Ferenc ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen sérelemdíj megfizetése iránt indított perében a Kaposvári Törvényszék 2018. november 7. napján kelt P.20.794/2018/12. sorszámu ítélete ellen az I. rendű felperes részéről 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, mellőzi annak megállapítását, hogy a felperesek megsértették az alperes becsülethez és jóhírnévhez, illetve a személyes szabadsághoz, a magánélethez és a magánlakáshoz való személyiségi jogait, a 2016. április 18. napján a **B., B.Zs. utca** szám alatti ingatlanon tanúsított magatartásukkal.

Mellőzi az alperes elsőfokú illetékben marasztalását. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 15 nap alatt az alperesnek 44.500.- (negyvennégyezer - ötszáz) forint másodfokú perköltséget és az államnak - külön felhívásra - 112.000.-(száztizenkettőezer) forint le nem rótt illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes élettársa volt néhai **M.J-nak**, együttélésük alatt **M.J. B., B.Zs. u.** szám alatti lakásában laktak. **M.J.** betegségére tekintettel - állapota rosszabbodáskor - édesanyjához, a IV. rendű felpereshez költözött, aki haláláig ápolta. Az elköltözés után **M.J.** az alperessel szemben büntetőfeljelentéssel élt, mert úgy ítélte meg, hogy az alperes részére átadott pénzt nem az ő gyógykezelésére fordította.

2016. április 18-án a felperesek - **M.J.** rokonai - megjelentek az alperes által lakott lakásban, és felszólították az alperest a lakás azonnali elhagyására azzal, hogy az ingóságait vigye magával és a

kulcsot adja át a részükre. Az alperes - a jelentős túlerőben lévő felperesek hatására - az ingóságait a házban lakó **J.Á.** lakásában helyezte el, és a lakást elhagyta. A lakásból kihallatszó kiabálást, veszekedést a ház lakói hallották, ami az alperes számára megalázó volt.

Az alperes az elköltözése után, 2016. április 20. napján büntetőeljárást indított felperesek, és a perben nem álló **T.T.** ellen. A feljelentése alapján a Kaposvári Járási és Nyomozó Ügyészség Ny.109/2016. szám alatt a Btk. 221. § (3) bekezdése szerint minősülő magánlaksértés büntette miatt folytatott nyomozást. A hatóság a 2016. december 20. napján kelt határozatával a nyomozást - mivel a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény - megszüntette, míg becsületsértés szabálysértése miatt a nyomozati iratokat a **B.i** Rendőrkapitánysághoz rendelte áttenni, e szabálysértési eljárás is - a későbbiekben - megszüntetésre került.

A felperesek kereseti kérelmükben kérték, a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes a 2016. április 20. napján tett büntetőfeljelentéssel és a büntetőügyben sértettként tett vallomásával megsértette a felperesek jóhírnévhez és becsülethez fűződő személyiségi jogát, tiltsa el az alperest a hasonló magatartástól, kötelezze személyes bocsánatkérésre és kötelezze 1.000.000 Ft sérelemdíj megfizetésére a felperesek mint egyetemleges jogosultak részére.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, egyúttal viszontkeresetet terjesztett elő, kérte egyetemlegesen kötelezni a felpereseket 700.000 Ft sérelemdíj fizetésére, arra hivatkozással, hogy megsértették az alperes becsülethez, jóhírnévhez, személyes szabadsághoz, a magánélethez és a magánlakáshoz való személyiségi jogait a 2016. április 18-án tanúsított magatartásukkal.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és megállapította, a felperesek megsértették az alperes becsülethez és jóhírnévhez, illetve személyes szabadsághoz, a magánélethez és a magánlakáshoz való személyiségi jogait a 2016. április 18-án a **B., B.Zs.** utca ... szám alatti ingatlanon tanúsított magatartásukkal. Kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 400.000 forintot. Ezt meghaladóan a viszontkeresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem kapcsán kifejtette, hogy az alperes büntetőfeljelentésével, a büntetőeljárásban tett nyilatkozataival összefüggésben jogellenesség nem állapítható meg, az Alaptörvény ugyanis kimondja, hogy mindenkit megillet a tisztességes eljáráshoz való jog és a bírósághoz fordulás joga, így a büntetőfeljelentés megtételének joga is. Az, hogy büntető ítélet bűncselekmény elkövetését jogerősen nem állapítja meg, nem jelenti önmagában azt, hogy a magánszemély feljelentésben tett kijelentése személyiségi jogot sért, így az alperes a büntetőeljárás kezdeményezésével a felperesek jó hírnévhez és becsülethez fűződő személyiségi jogát nem sértette meg.

A viszontkereset kapcsán kifejtette, hogy a felperesek azzal, hogy az alperest sikkasztással gyanúsították, hamis tényállítást tettek, ami az alperesre nézve sértő, ezzel megsértették az alperes becsületét. Ezenfelül megsértették az alperes személyes szabadsághoz, magánélethez és magánlakáshoz illetve becsülethez és jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az akarata ellenére megjelentek az általa lakott lakásban, hogy rábírák a lakás azonnali elhagyására. Semmivel nem bizonyított, hogy néhai **M.J.** felhatalmazása alapján jártak el, jelentős túlerőben voltak, és nyilvánvalóan az alperes akarata ellenére mentek be a lakásba, azt elfoglalták, kidobálták az alperes ingóságait, és felszólították a lakás elhagyására. E magatartásukkal beavatkoztak az alperes magánéletébe, és személyes szabadságában is súlyosan korlátozták. Kiemelte, hogy **V.K.** és **P.S.** tanúvallomásában megerősítette azt a tényt, hogy több személy ment fel a III. emeletre, az alperes

által lakott lakásba, és felszólították az alperest - hangos vitatkozás, kiabálás mellett - a lakás azonnali elhagyására, illetve az ingók elszállítására. Mindez nagyon kellemetlen volt az alperesnek, szégyellte magát a történetek miatt. Kifejtette, hogy a jogsérelem folytán az alperes a Ptk. 2:53. §-a szerint sérelemdíj formájában kártérítésre jogosult. A sérelemdíj összegének meghatározásakor figyelemmel volt arra, hogy a felperesek együttesen, önkényesen, az alperes akaratát megtörve léptek fel. Kényszerítették az ingóságok kipakolására, és az ingatlan azonnali elhagyására, amelyek traumát jelentettek az alperes számára, és a társasház lakói előtt megalázták, megszégyenítették. Az elsőfokú bíróság e hátrány kompenzálására 400.000 Ft sérelemdíjat talált elégségesnek, ezt meghaladóan a viszontkeresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést. Kérték az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereseti kérelemmel egyezően az alperes marasztalását, továbbá a viszontkereset elutasítását. Kifejtették, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a büntetőeljárásban tett, és a feljelentés bizonyíthatatlanságára vonatkozó megállapításokat. Az alperes egy olyan büntetőfeljelentést tett, amely kizárólag az ő személyes előadása volt, pontosan tudta azt, hogy nem az történt, amit a feljelentésben állított. A kihallgatása és a szembesítések során is fenntartotta ezeket az állításait, amelyekről tudta, hogy valótlan tényállítások, és amelyek - a felperesek álláspontja szerint - alkalmasak személyiségi jogaik megsértésére. A lakás elhagyására az alperest jogszerűen szólították fel, a lakás néhai **M.J.** tulajdona volt, aki ekkor már ebben a lakásban nem lakott, így a lakás tulajdonosának hozzátartozóiként jogszerűen vették birtokba. A viszontkeresettel kapcsolatban kifejtették, hogy a néhai kérésére jártak el a felperesek, nem dobálták ki az alperesi ingóságokat, azokat kivitték a folyosóra, ahonnan az alperes azt elszállította. Élettársi kapcsolat nem állt már fenn, hisz ekkor már a néhai büntetőfeljelentést tett az alperessel szemben. Az alperest tehát semmilyen sérelem nem érte, a felperesek személyiségi jogait nem sértették meg.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a felperesek maguk elismerték, előre elhatározták, hogy többen megjelennek az alperesnél és a lakás azonnali elhagyására szólítják fel. Az alperes feljelentésben és a büntető eljárás során tett nyilatkozatai valóságok, nem alkalmasak a felperesek becsületének, jóhírnevének csorbítására. A felperesek magatartása, viszont - ahogy az elsőfokú bíróság helyesen részletezte - súlyosan megsértette az alperes személyiségi jogait.

A fellebbezés kisebb részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és helyes az elsőfokú bíróságnak a kereset kapcsán ebből levont jogi okfejtése, érdemi döntése is. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, utalva az Alaptörvény rendelkezéseire és a következetes és egyértelmű bírói gyakorlatra, önmagában a feljelentés megtétele nem valósítja meg a személyhez fűződő jogok sérelmét, és akkor sem szolgálhat jogsértés, illetve kártérítési felelősség megállapításának alapjául, ha a feljelentő egy konkrét személyt gyanúsított meg a bűncselekmény elkövetésével és a büntetőeljárás nem vezet a megnevezett személy bűnösségének megállapításához. (BH2009. 214., BH2004. 357). A feljelentés mindenki számára nyitva álló jogi lehetőség, amennyiben úgy véli, hogy bűncselekmény elkövetését észlelte. A feljelentés a feljelentett személyre szükségszerűen negatív tartalmat hordoz, azonban ez még önmagában nem valósít meg személyiségi jogsértést. Ez alól csak az jelent kivételt, ha a feljelentésben alkalmazott kifejezőmód indokolatlanul bántó, sértő vagy megalázó, illetve a feljelentés az adott ügygel össze nem férő, sértő tényállításokat tartalmaz (Kúria Pfv. IV. 22.024/2014.).

Az alperes feljelentésében a felperesek személyét illető indokolatlanul bántó, sértő, gyalázkodó kifejezés nem szerepel - erre a felperesek nem is hivatkoztak -, a megfogalmazott tényállítások - még ha a feljelentés alapján indult eljárás megszüntetésre is került - nem adnak alapot személyiségi jogsérelem megállapítására. Egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával, az alperes feljelentése nem sértette meg a felperesek becsülethez és jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát, megalapozottan utasította el jogalap hiányában a felperesek keresetét.

Téves azonban az elsőfokú bíróság felperesek terhére személyiségi jogok sérelmének megállapításáról rendelkező ítéleti döntése. Az alperes a viszontkeresetét a Kaposvári Törvényszék 9.P 21.431/2017/8. szám alatti iratában terjesztette elő, ennek petitumaként kérte a felpereseket 700.000 Ft sérelemdíj megfizetésére kötelezni, valamint az eljárási költségekben marasztalni. Az alperes viszontkeresete jogalapjaként sorolta fel az őt ért személyiségi jogi sérelmeket, azonban nem kérte a Ptk. 2:51. § (1) bekezdésében szabályozott objektív szankciók alkalmazását, így az a) pont alapján a jogsértés megtörténtének megállapítását sem, kizárólag a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján sérelemdíj megfizetésére kérte a felpereseket kötelezni.

A jelen eljárásban még alkalmazandó Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 215.§-a szerint a döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetőleg az ellenkérelmen. Az elsőfokú bíróság viszontkereset hiányában - jogszabálysértően - állapította meg a felperesek terhére a becsülethez, jóhírnévhez, személyi szabadsághoz, magánélethez és magánlakáshoz való személyiségi jog megsértését a 2016. április 18. napján a **B., B.Zs.** utca ... szám alatti ingatlanon tanúsított magatartásuk okán, ezért a másodfokú bíróság mellőzte a felperesek terhére a személyiségi jogok megsértésének megállapítását.

Egyebekben a másodfokú bíróság egyetért az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával, a felperesek megsértették az alperes személyiségi jogát és az alperes e magatartással okozati összefüggésben őt ért nem vagyoni sérelem kompenzálásaként a Ptk. 2:52.§ (1) bekezdése szerint sérelemdíjra jogosult. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban a felperesi magatartás - az alperes által felsorolt személyiségi jogok közül - csak az alperes magánélethez és magánlakáshoz fűződő személyiségi jogát sérti.

A Ptk. 2:43. § b) pontja új szabályként mondja ki a személyiségi jogok körében a magánélet tiszteletben tartásának kötelezettségét. A polgári és politikai jogok nemzetközi egyezség okmánya 17. cikkének rendelkezése szerint senkit sem lehet alávetni a magánéletével, családjával kapcsolatban önkényes beavatkozásnak, az ilyen beavatkozás vagy támadás ellen mindenkinek joga van a törvény védelmére. A magánéletbe való beavatkozás akkor sérti a személyiségi jogot, ha önkényes, indokolatlan és szükségtelen. Általában akkor kell önkényesnek tekinteni a beavatkozást, ha az, az érintettek akaratával, szándékával kifejezetten ellentétes, illetve arról az érintetteknek nincs tudomása és a beavatkozást a gondosan mérlegelt körülmények sem indokolják (Kommentár a Polgári törvénykönyvhöz).

Szintén a Ptk. 2:43. § b) pontja által rögzített magánlakáshoz való jog a dologi jogi birtokvédelemmel párhuzamos, sajátos személyiségi jogi oltalom. Az embereknek társadalmi rendeltetésük betöltéséhez, a társadalom számára hasznos tevékenységeik kifejtésére másokétól határozottan elkülöníthető háborítatlan térre is szükségük van, ennek zavartalan használatát kívánja oltalmazni a Ptk. azzal, hogy a személyiségi jogok megsértése esetére megállapított szankciókat a szóban forgó jogot sértő magatartásokra is kiterjeszteni rendeli. A törvény általánosságban tilt minden olyan magatartást mások részéről, amely a magánszemélyt a lakásban folytatott és belátása szerint alakított életvitelben zavar vagy akadályoz (Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz).

Önmagában az a tény, hogy a felperesek és egy perben nem álló személy, összesen öten megjelentek az alperes akarata ellenére, az általa lakott lakásban, és annak azonnali elhagyására szólították fel az alperest, megvalósítja a magánélethez és a magánlakáshoz fűződő személyiségi jog sérelmét. Még amennyiben az alperes jogcím nélküli lakáshasználóvá is vált azzal, hogy megszűnt az élettársi kapcsolata, előzetes felszólítás nélkül, fizikai, létszámbeli fölény alkalmazásával a lakás azonnali elhagyására nem szólítható fel.

A felperesek e magatartásukkal megsértették az alperes magánélethez és magánlakáshoz való személyiségi jogát, ennek okán alapos a sérelemdíj iránti igénye. Az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte az alperest ért jogsértés súlyát, az őt ért - kompenzálандó - nem vagyoni hátrányt, és helyesen állapított meg mindezzel arányban álló - 400.000 Ft - összegű sérelemdíjat. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a felperesek egyebekben a sérelemdíj összegszerűségét a fellebbezésükben nem is vitatták.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, mellőzte a felperesek terhére a személyiségi jogsérelem megállapítását, az 1952. évi Pp. 81. § (2) bekezdése alapján figyelemmel arra, hogy az alperes viszontkeresete nem volt nyilvánvalóan eltúlzott, mellőzte az alperes elsőfokú illetékfizetésre kötelezését, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése nagyobbbrészt sikertelen volt, ezért az 1952. évi Pp. 81. § (2) bekezdése szerint kötelesek megfizetni az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségét, mely áll az őt képviselő ügyvéd munkadíjából, ennek összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM számú rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

A feleket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 62. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg, ennek folytán az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM számú rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte a felpereseket a másodfokú eljárásban felmerült feljegyzett illeték megfizetésére.

écs, 2019. március 21.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Berki Csilla s.k. előadó bíró,
Dr. Kovács János s.k. bíró